

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
Égész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A családi kötelékek.

A természet családokba csoportosított bennünket, hogy külön-külön hajlamaink és tehetségeink kölcsönös támogatása által is segítve annál alkalmasabban közeledhessünk a kitűzött célhoz, hogy annál több kapcsolattal fűződve egymáshoz, többszörös ösztön által buzdítsunk a serény munkásságra, a magán és közös jólét előmozdítására.

Tudvalevő, hogy az együttes élet nem kevés alkalmatlansággal jár; de másrészt sokképen kellemesíti földi vándorlásunkat, ha azt bölcs életszabályok szerint intézzük.

Sokat tanult és tapasztalt emberek vallják, hogy még a sokban hibás emberekkel is jobb együtt lenni, mint teljes elhagyatottságban élni. A jókkal való együttlétnék örömeit pedig alig lehet eléggé kifejezni.

Hogy azonban a társaséletnek minél több kellemeit tapasztalhassuk, arra kell magunkat képesíteni, hogy mindenki irányában igazságosak és méltányosak tudjunk lenni s amennyiben csak lehetséges, mások javát is elő-

mozdithassuk. Különösen a hozzánk legközelebb levőkkel, a családbeliekkel van legtöbb alkalmunk igazi szeretetünket éreztetni. Való ugyan, hogy az igaz szeretet sok áldozatba kerül, de az is tagadhatlan, hogy ez sokszorosan visszaháramlik reánk a viszontszeretet és szíveség jótékonyága által.

Nem kell bővebben részleteznünk, mennyi örömet szereznek az okos szülőknek jól nevelt gyermekeik, mikor illő kegyelettel róják le hálájukat a reájuk fordított szülői gondokért, mikor jámbor engedelmisséggel teljesítik elgyöngült szülőknek minden kívánságát, és félénken óvakodnak mindentől, mivel őket idősebb napjaikban megbusíthatnák. Minden jó szív elérzékenyül, mikor ilyesmit tapasztalhat valahol.

Ámde széltében hallatszik a panasz, hogy ilyesmi már nagy ritkaság napjainkban. Fájdalom, igaz, hogy csak ahhoz képest is, amint néhány évtized előtt volt, mindinkább ritkulni kezd az eféle örvendetes jelenség.

De hát vajjon nem lehetne-e azt tenni, hogy újra szaporodásnak eredjen az, ami hajdan jó és üdvös volt? Hogy

is ne! Jól tudjuk, hogy most már jóval bajosabb azt eszközölni, mint az egykori jobb időkben, de éppen nem tartjuk lehetetlennek; mert van biz' arra példa most is. Megterem a jó erkölcs minden helyen és minden időszakban, csak ápolni kell annak keblünkben sarjadó csiráit. Ezt pedig leginkább teheti a jó rendtartású családi élet, melynek aztán legszebb diszei a jámbor és nemes erkölcsű gyermekek és áldásai a kölcsönös szeretetnek művei. Hogy azonban ily boldog családi körök támadhassanak, legelőbb is okvetlenül szükséges, hogy a családfők újra elszedjék elődeik jobbik esztét és ezzel igyekezzenek ismét visszaállítani azt a jó házi rendet, mely egykoron jámbor apáink házaiban diszlett.

Természetes, hogy ennek előbb alapját kell letenni; azaz, hogy föl kell venni, amit sokan gondatlanul elvetettek, elhántak maguktól: azt az igazi vallásos érzelmet, mely minden üdvös tevékenység alapja.

Ha a jó iránti szeretetet megismerjük és gyakoroljuk, akkor a felebarátaink iránti tartozást is jobb rendben

Domokos bácsi.

Domokos bácsinál jobb embert nem ismertem soha. Csupa szív és vendégszeretet volt! Azt ugyan nem állíthatom, hogy a legénynek sem ártott, mert egész nyáron ott állott a légyfogó az íróasztalán. A legyeknek esküdt ellensége volt; ellenben a családunk iránt mindig meleg barátsággal viseltetett, noha az utóbbi időkben messze lakott tőlünk: Kolozsváron.

Mikor ott az egyetemre kerültem, fölkerestem többször. Mindig nyájasan fogadott. Órák hosszat elbeszélgettünk, amit persze úgy kell érteni, hogy folyvást csak ő beszélt, én pedig hallgattam. Ez az egyoldalú társalgás gyengéje volt a jó Domokos bácsinak. Amint az ember egy szót a száján kibocsátott, ő rögtön elkapta, mint a felütött labdát az

ügyes labdázó. S aztán ő labdázott tovább, míg a másik ismét kiröpített egy szót, hogy az öreg ur azt ismét elkaphassa. Ez már így ment nála.

Egyszer valami becsületbeli tartozásom akadt. Megismerkedtem ugyanis egy barna, kis varróleánnyal. Nekem ugyan nem varrt, de azért gyakran jöttünk össze. Egy alkalommal aztán megígérttem neki, hogy elviszem a színházba szombaton. Megmagyaráztam szépen, hogy a karzatra megyünk, mivelhogy ott jobb a levegő. Mint a hegymagaslatokon, künn a természetben. Kész volt egészen a tervünk, csak — a pénz hiányzott.

No de se baj! Ezen is segítünk!

Elmentem szombaton dél felé Domokos bácsihoz, hogy pár forintot kérjek tőle kölcsön.

Az öreg ur nagy szeretettel fogadott:

megölelt és megcsókolta a homlokomat. Leültetett maga mellé s csak úgy ömlött belőle a kedveskedés.

— Ejnye, mordizomadta, beh rég nem voltál nálam! Azóta még a bajuszod is megnőtt! Egész helyre legény lettél! Az édes apádra emlékeztetsz! Maholnap végzett ember léssz! Mert szorgalmas vagy, ugy-e?

— Az. Csak pénz . . .

— Ez az, kedves öcsém! Igazad van. Tanuld meg, hogy a pénz a világ tengelye. Azon fordul meg minden a világon. Beszélhetnek nekem akármit! A pénz a földolog. Mert az embernek, akárki legyen is, mindig szüksége van valamire!

— Én is éppen egy pár könyvet . . .

— Azt, kedves öcsém, azt! A könyv a legjobb barát. Az nem csal meg, az nte

HONI GYÁRTMÁNYU
szalma- és nemezkalapok, nyakkendők, nap-
és esőernyők, keztyűk, kefeáruk, utazó ko-
-- sarak, villanyos csillárok olcsó áron. --

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TÖZSDE MELETT.

teljesítjük. Csatlakozik ehhez a vallásos érzület is. Istent mindenek fölött szereti, érette mindent örömet teljesít. E szeretet nélkül nincs valódi szeretet. Az igaz vallásosság tehát a jó egyetértésnek, az igazi testvériségnek valódi alapja, minden józan munkásságnak kezdete, minden jobbrafordulásnak kiinduló pontja.

A mai bölcselkedők, kik a nép vállain akarnak nagyobbra emelkedni, olyan népboldogító tanításokat hangoztatnak, melyek vajmi sokat bódítanak gyászos boldogtalanságba. De remélhető, hogy népünk természetes józansága újra összeszedi magát s minél bővebben tapasztalja, hogy honnét és mi okból származnak közénk ily álokoskodások s mily siralmas azoknak végeredménye, annál buzgóbban előszedi ismét a bölcs apák boldogító hitét és a finni kegyelet egész hűségével igyekszik azt ápolni és utódaira átszállítani azzal az erős meggyőződéssel, hogy azzal bizonyára legjobb örökséget juttat a következő ivadékra.

Ha egyéb gyászos következményt nem szült volna is az újabb irányu gondolkodás, már is fölöttébb kárhözátossá lett azáltal, hogy földulja a családi boldogságot és széttépi a legnemesebb, legszentebb kötelekeket, melyeknél biztosabban semmi sem csatolja együvé az emberi sziveket és semmi sem fűzi oly kellemes viszonyokba, hogy azok a boldogulásnak oly bő forrását képezzék, mint a valódi családiasság.

A békemozgalomról.

Eszméink előre nyomulásában végre elérkeztünk oda, ahonnan tulajdonképpen kiindulnunk kellett volna. Az előre haladottabb államok kormányai és fejedelmei kezdték maguk hirdetni, hogy a folyton növekedő fegyverkezési terheket nem képes elbirni az emberiség. Az 1897-ben és 1907-ben ülésező hágai nemzetközi konferenciáknak tulajdonképeni célja az lett volna, hogy ezen a bajon segítsen. Hogy ezen irányban eredményre nem jutottak, az reánk nézve egyáltalán nem volt meglepő. Ha oly országban kell utaznunk, hol minden pillanatban kilehetünk téve rablók támadásának, hol jogainkat senki sem védi, bizony mi sem hagyjuk akkor ott fegyvereinket. És így az államok is . . . addig, míg anarchikus viszonyban élnek egymással, míg bármely pillanatban ki lehetnek téve az alattomos szomszéd támadásának . . . le nem mondhatnak védelmi eszközeikről. Arra pedig az államok még meg nem értek, hogy közös megegyezéssel egyszerre szereljének le. Nem is lehet a nemzetközi jogrend megalakítása előtt várni azt.

De éppen ebben az irányban nem kicsinylendő eredményeket ért el a két konferencia. A nemzetközi választott bíróság intézményét megalakították és ezen intézmény már működött is több esetben, bebizonyítván így életrevalóságát. Ha csak azt a néhány esetet vesszük is, melyekben ezen bíróság ítélete a háborút feleslegessé tette, be kell látnunk már eddig, mily nagy szolgálatot tett az emberiségnek és nem értjük a lenézést, melyben a hágai konferencia munkálatai részesültek. Igaz ugyan, hogy sem az angol—bur, sem a japán—oros háboru kitörését meg nem akadályozták, de nem is állította azt senki, hogy az eddigi két konferencia már bevezetett munkát produkált. A hágai választott bíróság csak fakultatív. Nem kötelező az államokra nézve, hogy vitás eseteiket ítéletének vessék alá. Az általános kötelező választott bíróság elve megbukott egy kis minoritás ellenállásán.

Miután azonban az államok kötelezték magukat, hogy ezentul minden hét évben összejönnek kiküldöttjeik és addig is tanulmányozni fogják ezen fontos kérdéseket, remélhetjük, hogy előbb-utóbb létrejön a nemzetek közti jogrend alapja: a nemzetközi általános és kötelező választott bírászkodás.

Egyelőre örömmel látjuk, hogy egyes államok mind sűrűbben kötnek egymással oly szerződéseket, melyekben már előre kötelezik magukat, hogy bizonyos vitás kérdéseket, ha azok előfordulnának, a hágai törvényszék ítéletének vetik alá. Ilyen választott bírósági szerződés az utolsó 10 év folyamán, közel 80 jött létre; az utolsó köztük az Ausztria—Magyarország és az amerikai Egyesült Államok közti szerződés, mely ez év január 16-án kötött meg.

Igen érdekes esete az ilyen szerződéseknek az, mely Chili és Argentina között jött létre. Ezen két nagy állam folytonos ellenségeskedésben állott egymással. A háboruknak nem szakadt vége. De a nép végre meguntta ezeket a türehetlen viszonyokat és kényszerítette a két állam kormányát, hogy választott bírósági szerződést kössenek.

Ezen szerződés 1902-ben jött létre és a két állam mindjárt hozzá is fogott a részleges leszereléshez. Katonáik nagy részét haza küldték és hadihajóikat eladták. Az így felszabadult óriási összegeket közhasznú munkálatokra fordították, olyanokra, melyekre azelőtt sohasem jutott pénz. Kikötőket építettek, mocsarakat száritottak ki, utakat csináltak, kórházakat, iskolákat, egészséges munkáslakásokat építettek stb. A feleslegessé vált ágyukból pedig egy óriási Krisztuszobrot öntöttek, melyet 1903. március 13-án nagy ünnepek között állítottak fel az Andes-hegység egy magas csucsán a két ország határán, 13.000 lábnyira a tenger szine felett. A két állam lakossága, mely eddig gyűlölte egymást, most együtt ünnepelt és ujjongva olvasta a szobor talapatába vésett szavakat: „E hegyek hamarabb összedőlnek, mint Chili és Argentina népei el-

árul el, hanem mindig csak a javadat munkálja.

— Azért akarok . . .

— Jól teszed, kedves öcsém! Legyen akaratod! Az akarat nélküli ember olyan, mint a hajó, amelynek a kormányja eltörött. A nagy embereknek, akik a halhatatlanság révébe jutottak, mind erős akaratjuk volt. Te is akarj, de erősen akarj! Tégy össze éjet, napot és tanulj!

— De szükségem . . .

— Azt kedves öcsém! A szükségét a tanulásnak mindig érezni kell! Aki nem érzi, az menjen s fogja meg az eke szarvát. Ugy is becsülni fogom. Mert én mindenkit becsülök, aki a működési körét jól választotta meg. Szeretem és segítem, amiben csak lehet.

— Ha volna szives nekem is . . .

— Szives vagyok én kedves öcsém mindenkihez. Ez volt a bajom egész életemben! Bolondja voltam másoknak. Tettem, amit tettem. De a háláról, arról ne beszéljünk! Pedig hány embert segitettem ki a nyomorúságból!

— Nekem is mos három forintra . . .

— Az kicsi pénz, kedves öcsém! Hidd el nekem, hogy kicsi pénz! A mai világban sok kell, ha az ember csak valamihez is akar kezdeni. Hát még ha valami üdvös vállalatba akar fogni?

— Pedig nekem most csak annyira . . .

— Igen, neked csak annyira mennek a vágyaid. Te kevéssel beéred, mert csak magadról kell gondoskodnod.

Itt éreztem, hogy elpirulok.

— De kedves öcsém, majd meglátod, hogy változik az élet! Ketten, hárman, négyen lesztek és így tovább. Akkor pedig több kell!

— De hallgasson meg édes bátyám! . . .

— Óh, tudom én, mit akarsz mondani!

Én is úgy gondolkoztam, mikor fiatal, tapasztalatlan legényecske voltam. Én is rövidlátó voltam! Hanem engemet az élet már sokra megtanított! Várj te is, amíg ilyen fehér lesz a hajad, mint az enyém! Akkor majd, ne félj, másképen látsz! Ne felejtse el, hogy te most még a tavaszban vagy s a tavaszi buja, lombos világban szűkebb ám a látkör, mint tél felé, mikor a lombok meggyérültek és sok minden elpusztult, ami addig a kilátásunkat korlátozta! Gondold el csak, hogy az erdőben tavasszal milyen rövid a látásunk; ellenben mennyire ellátunk benne őszszel, mikor immár sok száraz levél lehullt!

— De én nem erről akarok . . .

— Te erről még ne is akarj beszélni, kedves öcsém! Bolondság volna neked most még ilyesmikkel foglalkozni! Aki fiatal, az ne aggályoskodjék, hanem élje vigan az életét!

Szerettem volna Domokos bácsit felapritani! Annyira bántott, hogy sehogy sem enged szóhoz jutnom! Magamról egész megfélekedve, türelmetlenül vágtam a szavába:

— Kérem szépen, én egy komoly dolgot . . .

— Tudom, kedves öcsém, hogy te egy komoly dolgot többre becsülsz száz léha dolognál! S helyesen is teszed! Lásd, mindig azt szerettem benned, hogy komoly vagy. Nem holmi léhaságokon töröd a fejedet, mint sok más fiatal ember. Nem a szoknya, hanem a komoly tanulások! Ezt becsülöm benned!

— Jó, jó, de adjon nekem, kedves Domokos bácsi . . .

— Óh, neked már nincs szükséged, hogy tanácsot adjak! Te, már látom, ugyis jó uton vagy! Téged nem féltetek!

Végre is beláttam, hogy az öreggel az ítéletnapig sem jutok dülőre! Nem hagyja megmondanom, miért jöttem! Vettem tehát a kalapomat s elkeseredve távoztam.

Domokos bácsi pedig kedélyesen tovább csevegve kísért ki egész a kapuig s még onnan is utánam kiabált:

— Máskor is eljőjj ám! Ne felejtse el, hogy itt vagyok én, akármi bajod van!

Jakab Ödön.

feledek a fogadalmat, melyet Krisztus lábainál tettek.

Amiket itt elmondtam, nem ábrándok, de megtörtént dolgok és ha közönségünk tudomást venne róla, több bizalma lenne a békemozgalom jövőjébe és csatlakozásával elősegítené az eszme diadalát. De sajnos, lapjaink alig hozzák, a közönség pedig nem is olvassa az ilyen békehireket. Az átlag újságolvasó csak a szenzációt keresi, ebben pedig nem versenyezhetünk a japán-orosz háborúról írt cikkel. Már régen felpanaszolta azt Stuttnér báróné, hogy a közönség csak azokról a háborúkról tud, amelyeket még nem tudtunk megakadályozni, de azokról a sokkal számosabbokról, amelyeket habár csak közvetve is megakadályoztunk . . . nem tud semmit. Kár, hogy így van, mert a skepticizmus ezen léghőre igen árt a mi fácskánk fejlődésének. Azért is fáradoznak a béke-eszme hívei első sorban azon, hogy ezt a bizalmatlanságot megszüntessék. De ez a legnehezebb munkánk.

Mi azonban elferdítések és félreértések által meg nem zavartatva küzdünk eszméink diadaláért. Fegyvertársakat keresünk a társadalom minden rétegében. Várjuk, hogy hozzánk csatlakozzanak mindazok, kik Ármány és Ormuzd küzdelmében a világosság diadalát ohajtják és remélik. Mi, kik hiszünk az evolúció örök törvényében, tudjuk, hogy győznie kell.

Szeretnők, hogy az emberek megértsék a mi munkánk célját. Nem akarjuk mi a napnak mondani: „Nap kelj fel.” Fel fog az kelni úgy is. Mi csak a felhőket akarjuk elűzni, melyek megakadályoznak, hogy áldó sugarait az emberiségre hintse.

Zipernovszky Károlyné,
a „Békegyűlés” elnöke

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA”

XXXII. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K.

Königgrätz évfordulója.

Szombaton negyvenhárom esztendeje volt, hogy a porosz egyfejű sas kegyetlenül megtépázta az osztrák kétféjű sast. Különös játéka a végzetnek, hogy mikor magyar vér is öntözte Csehország esatereit, a magyar nép az ellenség győzelméért imádkozott. Nagy oka volt erre! 1866. június 24-én a hetvenötézer főnyi olaszországi osztrák hadsereg összemorzsolta a majdnem megegyeszer akkora olasz hadsereget. A fényes győzelem fejébe szállott a bécsi kormánynak. Kilenc nap

mulva, július 3-án, a gyalázatos königgrázi futás után az uralkodó hű magyarjaihoz fordult, hogy vért és vagyont áldozzon. Kipróbált hűségükkel rántsák ki az osztrák monarchia kátyuba került szekerét. A magyar katonaság gondolkodását mi sem jellemzi jobban, mint az a foghegyről odavetett felelet, melyet, amikor a császárvároson keresztül vonultak, a bécsi sógorok ama kérdésére adtak, hogy fogják-e a poroszokat ütni?

— Hogyne, hisz az is német!

Az akkori osztrák sereg magyar része, osztrák szemüvegen nézve, meg volt mételezve. Az a kegyetlenség, melylyel Ausztria a Világos után besorozott honvédeinkkel elbánt, nagyon megboszulta magát. A győzelemhez szokott tapasztalt Radetzky tábornok nagyon fölháborodott miatta. Nyíltan kifejezte aggodalmát, hogy a hadseregbe erőszakkal besorozott, értelmes, tanult magyarok elégedetlenséget, gyűlöletet fognak szítani a császári katonák közt, akiket csakis bottal lehetett rendben tartani. Jelentéseiben leplezetlen őszinteséggel kimondta, hogy az egész hadsereget fegyenc századdá degradáltak s félt, hogy szellemét a besorozott felkelők megmetelyezik. Jóslata be is vált. Az embertelen rendszer megtermette gyümölcsét. Ötven évvel ezelőtt Magenta és Szolferinó, 1866-ban pedig Königgrätz tanuskodott Radetzky mellett. A besorozott honvédek adták be a legénységnek a lassan ható lappangó mérget, mely telve volt osztrák-gyűlölettel. Benedek tábornoszernagy, az északi hadsereg vezére ismerte a magyar legénység érzületét s kétségbeesetten táviratczta Bécsbe:

— Békét kötni minden áron!

— Megütközni minden áron! volt a felelet.

Benedek, mint jó katonához illik, engedelmeskedett. Megütközött és csatát vesztett. A magyar származású osztrák vezér délután három órakor, ámbár már az ütközet eldőlt, hiába nyargalászott föl s alá a legöldöklőbb golyózáporban. Nem találta meg a keresett halált. Kalapja leesett fejről és kétségbeesetten kiabálta:

— Magyarok, utánam! Én is magyar vagyok! A magyar meghal, de nem szalad! Hangját elnyelte az ágyuk bömbölése s a hadvezért magával ragadta a futó áradat.

Kinevezés. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott ügyvezető miniszterelnök Kaufmann Frigyes pécsi cs. és kir. 52. számú gyalogezredbeli igényjogosult altisztet a zombori m. kir. pénzügyigazgatósághoz ideiglenes minőségű pénzügyi irodatiszté kinevezte.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Kőr Mór belényesi kir. járásbírósi betétszerkesztő telekkönyvvezetőt saját kérelmére és költségére a kulai kir. járásbírósi mint telekkönyvi hatósághoz kirendelte.

Kinevezés. A m. kir. földmivelésügyi miniszter a „bezdáni szigetét ármentesítő és belvízlecsapoló társulat”-hoz kinevezett Lánckor Antal tb. főjegyző s miniszteri biztos mellé véleményező bizottsági tagokul: Bosnyák János, Tavassy Lajos, Bachrach Lajos, Loschitz Á. Mór, Csirszka Konrad, Müller Mihály, Kuzmann Miklós és Faddi Ferenc érdekeltségi tagokat nevezte ki.

Háziestély. A zombori polgári kaszinó-egyesület tagjainak, azok ismerőseinek ez uton adja tudtára, hogy szokásos táncsal, kabarettel és tekézzel, tarokk és kalaber partikkal egybekötött háziestélyét *folgó hó 10-én, szombaton* este fél 9 órai kezdettel megtartja. Belépődíj nincs. Külön meghívók nem lesznek kibocsátva. Kéretnek a hölgyek és urak *utcai* ruhában megjelenni.

Nyári multság. A zombori iparos dalárda szombaton este a zuhogó eső dacára megtartotta 2 ik alapszabályszerű dalestélyét. A kerti multságot elmosta az eső és ezért az iparoskör szűk termeiben volt kénytelen hangversenyét és tánemultságát rendezni. Az iparos dalárda hű törzsközönsége nem törődve a rossz időjárással szép számban vett részt a kedélyes és feszelen multságon. A hangverseny műsorát — melynek egyik-másik száma a közönség előtt ismert volt és közkívánat folytán jutott előadásra — a dalárda Szántó Karoly jeles karmester vezetése mellett tökéletesen és teljes harmóniában énekelte le. A műsor egyedüli szóló száma a népszerű „Holdvilág nóta” Gruda Pál jó interpretációjában jutott előadásra. A közönség e kedves dalt annyira megszerette, hogy a refraint már az előadóval együtt énekelte és a végén zajosan megtapsolta. Gruda Pál tisztelőitől egy zöld ágakból és levelekből fehér és piros pántlikával összekötött bokréta (!) kapott, mely természetesen hangos derűtséget keltett. A hangverseny után reggelig tartó tánemultság következett. Nagyjából megörökítenünk sikerült a jelenvolt szép leányokat, akiknek névsorát itt közöljük: Wallner Helén és Julia, Bretter Katica, Répits Mariska, Gräber Katica, Kulits Vilma, Hrabovszky Annuska, Lukács Ida, Partlics Adél, Fischer Mariska, Blazsev Mariska, Ránay Mariska, Zsulyevits Etelka, Mayer Krisztina, Paul Paula, Refle Katica, Szellmann Annuska, Gerstli Paula, Loncsárevits Mariska, Karagits Mariska, Markovits Katica, Reberits Irma stb.

Kinevezés. A közoktatásügyi miniszter Bretz Ede, Stojanovits Zavisza, Markovits György, Kurucz Pál és Paunovitsné Radulovits Darinka tanítókat, illetve tanítónőket a sajkásszentiváni új állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónőkké kinevezte.

Közgyűlés. A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének bácsmezei választmánya rendes gyűlését július hó 9-én a szokott időben a Vadászkiút szálló külön termében tartja meg.

Térzene az Erzsébet-ligetben. Szerdán, július 7-én este 6 órától 8-ig az Erzsébet-ligetben térzene lesz Sipos Ferkó és Sárközy Kálmán egyesített zenekarának közreműködésével. Térzene alatt ülőhely a ligeti padokon egyszeri használatra személyenként 6 fillér. Belépődíj nincs.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Tessényi Vilma okleveles óvónő, zombori lakost az ujonnan felállított zombori III. számú állami óvodához óvónővé kinevezte.

Eljegyzés. Fratrics övits István eljegyezte Hadanich Blankát Bezdánban. (Minden külön értesítés helyett.)

Gyászrovat. Knezevics Márk nyugalmazott császári és királyi vezérőrnagy június 25-én Ujvidéken meghalt. A vezérőrnagy 1838-ban született Horvátországban és hosszú katonai pályája alatt sok nevezetes eseménynek volt tanuja. Résztvett a königgrázi csatában és kitüntette magát a boszniai okkupáció alkalmával. Ekkor megkapta a lovagi címet és később a vaskorona rendet.

Alaptalan gyanu. Lázics Izidor lilimóci polgár múlt hó 18-án hosszas szenvedés után tüdővészben elhunyt. Szegénynek igen változatos volt az élete. Felesége nem valami példás hűséggel viseltetett vele szemben s legutóbb is 1907-ben Jovánovics Gáborral Amerikába szökött, de 1908-ban már visszatért s a megcsalt férjjel újból összeállt. Lázics ez időtől kezdve sorvadása esett, ami csakhamar sirba is döntötte őt. Hozzá tartozói s az egész falu menten gyanuskodó pletykákat fűzött a megcsalt férj halálához, ugyanannyira, hogy a rokonság a halott felboncolását kérelmezte. A zombori kir. ügyészségtől s a hódási kir. járásbíróstól a múlt héten egy vegyes bizottság a boncolást megtartotta, s megállapította, hogy mérgezésről szó sincs s hogy Lázics tényleg tüdővészben halt meg.

Keleti Juliska Zomborban. Egy művészárság Keleti Juliskával, a Vigszínház illusztris művésznőjével és Kövály Gyulával, a Nagy Endre-féle kabaret elsőrangú művészeivel az élen két estén keresztül vendégszerepel a Vadászkiút szálloda kerthelyiségében. A méltó művészi keretet kiegészítik: Tóth Lenke, a „Royal színház”, Várady Elza a „Bonbonnière”, Magyar Ervin a „Thalia” és Simai István a „Király Színház” tagjai. E művészek és művésznők nevei biztosítják a művésztételek magas színvonalát, úgy hogy Zombor közönsége végre igazán élvezetes két művészeshez jut annyi vásári komédia után. Helyárak 2 és 1 korona.

Pályázat. A „Bács-Bodrog vármegyei ált. tanító-egyesület” elnöksége az „Eötvös-alap” kezelése alatt álló „Czirfusz Ferenc”-féle szobaalapítványi helyre, valamint a „Gräff Nikáz” nevére létesítés alatt álló internátusi helyre az 1909/10. tanévre pályázatot hirdet. A jelentkezések határideje 1909. évi július hó 10-ike. Jelentkezhetnek e helyekre a jövő tanév alatt a budapesti és kolozsvári tudomány és műgyetemen, vagy egyéb fő- és szakiskolákon tanuló tanítók, tanárok és a tanügy terén működő egyének fiai, akik a vármegye területén működnek, tekintet nélkül arra, hogy a vármegyei általános tanítói egyesületnek kötelekbe tartoznak-e vagy nem. A kérvényhez a következő okmányok csatolandók: a) születési bizonyítvány, b) végzett tanulmányaikról és erkölcsi magaviseletéről szóló bizonyítványok, c) az az okirat, mellyel a Tanítók Házaiba való felvétel jogosan is kérhető, t. i. az „Eötvös-alap” kötelekbe tartozást igazoló tagságdíjjegyzék, d) vagyoni és családi viszonyokról szóló hatósági kimutatás illetve bizonyítvány, e) orvosi bizonyítvány a testi egészségről, f) bizonyítvány arról, minő segélyt vagy ösztöndíjat élvez ezidőszert. A jelzett internátusi helyekre felveendő ifjak Budapesten vagy Kolozsvárott egész tanévre vétetnek fel, ahol lakást, fűtést, világítást, teljes ellátást, mosatást, orvosi kezelést élveznek. Minthogy a szabályzat értelmében elsősorban is az alapítványt tevő egyesületek ajánlják vétetnek az internátusba fel, a jelentkezőknek érdekében áll, hogy a kérvények a vármegyei tanító-egyesület elnökségéhez feltétlenül *foljó évi július hó 10-ig* nyújtsák be. Bezdán, 1909. július hó 1-én. — Molnár Ferenc, tan.-egyesületi elnök.

Eljegyzés. Bernhardt Károly m. kir. pénzügyi számliszt jegyet váltott Miklósi Vilmos helybeli polgártársunk leányával Micikével.

Kinevezés. Az igazságügyi miniszterium ügyvezetője Illies Emil nagyikindai törvényszéki díjnokot az ujvidéki kir. törvényszékhez irnokká kinevezte.

Uj antialkoholista páholy. Hódságon f. hó 4 én good templar páholy alakult. Az alapítás körüli teendőket Rácz Soma gimnáziumi tanár látta el. Az új páholy neve „Egyetértés”, elnöke dr. Knézy Lehel hódsági ügyvéd. Az emberiség javát célzó mozgalom eme új önzetlen harcának sikeres munkát kívánunk.

Athelyezés. Az igazságügyminiszter Jankovits Emil palánkai és Schannen Oszkár ujvidéki törvényszéki tekkönyvvezetőket kölcsönösen athelyezte.

Törvényhatósági katonaugyi előadók. A honvédelmi miniszteriumban a katonai közigazgatás megkönnyítése céljából azt tervezik, hogy törvényhatósági katonaugyi előadók szervezetét alakítják meg. Ezek a katonaság, valamint a polgárság kölcsönös érdekeit a városi, illetőleg a megyei közigazgatási bizottságban fogják képviselni. Ezzel elérnők azt, hogy a kisebb jelentőségű ügyek elintézésétől a honvédelemügyi miniszterium megszabadul s ezeket átruházhatja a közigazgatási bizottságra. Ilyen ügyek például: a hadköteles kor előtt való nősülési engedélyek, a holtak nyilvánított távollévő ujoncok ügyében való intézkedés stb.

Halálozás. Matarics Péter ny. dályoki plébános folyó hó 4 én életének 74-ik és áldozásának 50-ik évében Zomborban meghalt.

Tekeverseny a függetlenségi körben. A zombori függetlenségi pártkörben f. é. július hó 11-én vasárnap délután rendezik az idei II-ik tekeversenyt. A verseny győztesei között ismét három értékes díj kerül kiosztásra. Vendégeket szívesen lát a verseny rendezősege.

Halálozás. Mayer Isvanné sz. Hesz Magdolna, Mayer István tekintélyes apatini földbirtokos felesége július hó 3-án 40 éves korában meghalt. Kiterjedt rokonság gyászolja. Temetése az egész község osztatlan részvéte mellett tegnap délután fél 5 órakor volt.

Nemzetek vagyona. A pénz hatalom, mondja a példaszó. Ennek az igazságát legjobban tapasztaljuk a gazdag országoknál, melyek nagy nemzeti vagyonnal bírnak, erősek és hatalmasok. Egy régebbi hiteles számítás szerint az államok vagyona a következő: Ausztria 30 milliárd forint, Magyarország 10,3 milliárd forint, Németország 175 milliárd márka, Nagy-Britannia 10,8 milliárd font sterling, Franciaország 20 milliárd frank, Egyesült-Államok 65 milliárd dollár, Oroszország 10 milliárd rubel, Olaszország 55 milliárd lira, Belgium 30 milliárd frank. E nemzeti vagyonok közül az Egyesült-Államoké a régi számítás óta megkétszereződött, de a többi államok vagyona is 40—50 százalékkal emelkedett. Az Egyesült-Államok vagyonán kívül Németország vagyona növekedett meg a legjobban, ami nagyon természetes is, ha elgondoljuk, hogy Németország az ipar és kereskedelem terén elsőrendű tényezővé küzdött fel magát. Ha a mi kezdetleges iparunkat és kereskedelmünket tekintjük, nem csodálkozhatunk azon, hogy nemzeti vagyonunk sajnos, egyike a legkisebbeknek valamennyi nemzetek között.

A halott miatt. Zimmerman Ábrahám ujsziváci lakosnak elhalt nejét, Schank Anna Máriát Vollweiter Henrik ujsziváci lakos sirboltjába temették. Az elhalt asszony anyja, özv. Schank Jánosné ósziváci lakos a zombori főszolgabírótól engedelmet kért, hogy leánya holttestét saját családi sirboltjába átszállíthassa. A főszolgabíró az elhalt férjének ellenezése folytán az engedelem megadását attól tette függővé, hogy az anyja a holttest fölött való rendelkezés jogát bírói ítéllettel igazolja. Özv. Schank Jánosné erre a zombori kir. járásbírósnál sommás keresetet indított veje, Zimmermann Ábrahám ellen a leánya holttestének a családi sirboltba való átvitele dolgában. A járásbírósa a felperest keresetével elutasította. A zombori kir. törvényszék azonban, mint felebbezési bíróság a járásbírósa ítéletét föloldotta, a Kuria pedig, mint felülvizsgálati bíróság a törvényszék végzését helybenhagyta, kimondván, hogy ennek az ügynek elbírálása polgári bíró hatáskörébe nem tartozik. Özv. Schank Jánosné erre kérelmével ismét a főszolgabíróhoz fordult, aki az ügyet a belügyminiszter utasítására a hatásköri bírósághoz terjesztette föl. Az igazságügyminiszter azt a véleményt terjesztette elő, hogy ebben az ügyben az eljárás a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. A hatásköri bíróság azonban, mint az „Ü. L.” írja, a rendes bíróság hatáskörét állapította meg. Megokolásában kimondja, hogy ebben az esetben magánosok között fölmerült és pedig az elhalthoz való családi kötelekből származó és így megoldásának alapját a családjogban levő jogvita forog fenn. A családjog pedig a magánjog körébe tartozik, amelynek körébe eső jogviták a rendes bíróság által döntenők el.

A póttartalékosok kártalanítása. A honvédelmi miniszternek egy régen várt rendelete érkezett le a város polgármesteri hivatalába. A miniszteri leirat elrendeli, hogy azoknak a póttartalékosoknak családját, kik a külügyi bonyodalom miatt történt részleges mozgósítások alkalmával kenyérkereső nélkül maradtak, írják össze. A póttartalékosok családjainak összeírása azért történik, mert az állam utólag kártalanítani akarja őket.

Rendelet a pótvásárokról. A belügyminiszter rendeletet intézett Bács-Bodrog vármegye alispánjához, amelyben kijelenti, hogy ezután a póttálatvásárok engedélyezése iránti kérelmeket csak az esetben veszi érdemleges tárgyalás és jelentés alá, ha a kéréshez csatolt jelentés határozottan kitünteti, hogy az országos vásár elmaradásának állatjárvány vagy mi egyéb körülmény volt az oka.

Sport hír. A zombori sportegylet labdarugó csapata néhány nap óta a versenytéren rendszeres tréninget tart.

A munka áldozatai. Az állami munkásbiztosító hivatal most tette közzé az 1907. évben történt balesetekről szóló statisztikáját. E szerint a magyar szent korona országainak területén 1907-ben összesen 22.637 ipari baleset történt és pedig az anyaországban 21.441, a társországokban 1196 baleset. A megelőző 1906. évben 21.827 ipari baleset fordult elő, a balesetek száma tehát sajnos, az 1907. évben is növekedett. A balesetek közül 20.445 a gyár-iparban fordult elő s csak 2193 a kisiparban. A gyár-iparban a ruházati, sokszorosító, papíros és a bőripari üzemek vannak a baleseti veszélynek legkevésbé kitéve, míg legveszélyesebbeknek a gépgyártás, vas- és fémipar, vas- és csontipar s az élelmezési cikkek gyártásával foglalkozó üzemek mutatkoznak. A korábbi évek adataival szemben az 1907. évben a súlyosabb természetű balesetek száma nemcsak egyáltalában, hanem viszonylag is erősen szaporodott. A súlyosabb, tudniillik halálos végű és állandó munkaképtelenséget okozó balesetek túlnyomó része a gyár-iparban fordult elő, a kisiparban nemcsak ritkábbak, de könnyebb természetűek is a balesetek. A szombaton előfordult balesetek száma jóval nagyobb az átlagnál, mert a balesetek 15,6 százaléka szombaton történt, holott a szombati napok, a szombatra eső ünnepnapok leszámításával, az év összes napjainak csak 12,8 százalékát alkották. A szombati baleseteknek az átlagot meghaladó számában tehát kétségtelenül az egész heti fárasztó munka által okozott kimerültség káros hatása jut kifejezésre.

Pálinka és büntetés. Egy bécsi orvos érdekes statisztikát közölt arra nézve, hogy a büntettek miként oszlanak meg a hét egyes napjain. Az adatokat ehhez a statisztikához az alsóausztriai rendőrség szolgáltatja, Eszerint átlag hétfőn 125, kedden 69, szerdán 60, csütörtökön 62, pénteken 48, szombaton 103 és vasárnap 254 büntetett követtek el az utóbbi években Ausztriában. A büntettek ilyen megoszlásában, amelyben a vasárnap ijesztő módon kiemelkedik, természetesen az alkohol játsza a legnagyobb szerepet. Nagyon érdekes lenne nálunk is egy ilyen statisztikai kimutatás, melyből szomorúan meggyőződhetnénk, hogy nálunk az alkohol által előidézett bűnök még nagyobb arányokat öltenek mint Ausztriában, ahol mégse fordul elő annyi büntetett, mint a mi korhelyekről híres hazánkban.

Gabona tüzesetek meggátolása. A kereskedelemügyi miniszter egy rendeletében a mozdonyszikrák által előidézhető tüzesetek meggátolása végett felhívja mindazokat, akiknek a vasutvonalak mellett gabonaföldjeik vannak, hogy az aratás beálltával a gabonakereszteket a saját érdekükben is a pályatestől 95 méter távolságra, vagyis tüztávlaton kívül állítsák fel, továbbá az esetleges tartótűz elterjedésének meggátolása végett a vasut mentén 2—3 biztonsági barrázdát húzassanak annál is inkább, mert ha ez irányban valakit mulasztás terhel, az esetleges tűzkár nem fog részére megtéríttetni. Azon tulajdonosok pedig, akik területükre miatt a 95 méter távolságot betartani nem tudják, takarmányaik azonnali behordására köteleztetnek.

Piszkos mérleg használata. A belügyminiszter érdekes rendeletet küldött a törvényhatóságokhoz. E rendelet szerint, aki üzletében piszkos mérleget használ, az az 1879. évi XL. t. c. 107. §-ba ütköző kihágást követ el és eselekménye az 1876. évi XIV. t. c. 7. §-a szerint minősül.

Megszűnt lap. A Szabadkán három hónap előtt megindult „Délmagyarország“ című politikai napilap július elsején megszűnt. A lapot Braun Henrik szerkesztette. Főszerkesztője dr. Balogh Ernő országgyűlési képviselő volt.

Nyugdíjasok veszedelme. Rendkívül fontos és számtalan embert igen kőzről érintő intézkedést tett legutóbb a m. kir. belügyi kormány. Szigorú körrendelet érkezett a törvényhatóságokhoz, hogy igen sok nyugdíjazott állami tisztviselő és katonatiszt van mint rendes tisztviselő vagy napi-dijas alkalmazásban, akik tehát két helyről huznak díjazást. A belügyminiszter kimutatást kíván az ilyenekről, mely kimutatásban megjelölendő, hogy az illetők honnét és mily összegű nyugdíjat kapnak s jelen állásukban mint tisztviselők vagy díjnokok mennyi javadalmazást élveznek. Kétféle díjazást nem enged meg a miniszter s a mostani fizetés összegét le fogja vonni a nyugdíj összegéből.

Alapszabályjövahagyás. A m. kir. belügyminiszter a bácsalmási magyar olvasó-egylet és az újvidéki Chevra Kadisa izr. szent-egylet alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Munkás sors. A szabadkai vasutállomás teherpályaudvarán megrázó szerencsétlenség történt szombaton délelőtt: Bárános Antal 23 éves munkás az új város ház építéséhez szükséges fenyőgerendáknak a vasúti kocsiából való kirakásával foglalatokodott, ezenközben megszedült és oly szerencsétlenül zuhant le a kocsitetejéről, hogy fejére esett és nyomban eszméletét veszítette. Állapota reménytelen.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ július 4-iki száma képeket s cikkeket közöl Bonheur Róza festményeiről, a Zsil völgyéből, a palicsi gazdagylésről, a tordai fahidról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Ady Endre és Babits Mihály versei, Lengyel Géza novellája, Williamson angol. fordított regénye. Egyéb közlemények: Junius cikke Kisfaludy Sándornak az 1809-iki inszurrekcióban való szerepléséről, színházi beszámoló, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Világkrónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában, (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes-Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

Közgazdaság.

Városok konyhakertészete.

Évek óta folyik a harc a drágaság ellen minden vonalon, minden eszközzel s minden módot megragad a társadalom, hogy a drágaság éle a lehetőségig tompíttassék; mert bevallott tény, hogy a drágaság a társadalom minden rétegét sújtja, a megélhetést megnehezíti s főképen az élelmicikkek drágasága emel korlátokat a jó és egészséges táplálkozásnak, miáltal a közegészségügynek a mértékét tetemesen alább szállítja.

Leginkább pedig a város lakossága érzi meg legjobban a drágaság súlyát annál is inkább, mert az adott viszonyok között a város lakossága nem termelhet s így mint fogyasztó azt és olyat kénytelen venni, amelyet a termelő nyújt. Szó sincs róla, a termelő

is kényszerhelyzetben van, mert ma a termelési ágazatnál is drágábbak a viszonyok, mint volt például ezelőtt husz évvel; de viszont az is bizonyos, hogy ez a drágábban alakult termelési viszony mégsem jogosult fegyvere a termelőnek, de még inkább a közvetítő kereskedőnek arra, hogy főképen a mindennapi élet szükségletét képező tápláléknak, mondjuk például a főzelékfélék oly magas áron jusson a fogyasztó elé, mely ár semmiesetre sem áll arányban a termelőny tulajdonképeni értékével.

Igaz ugyan, hogy nem általánosítható ez a tény, de itt-ott mégis csak úgy áll a dolog, hogy a fogyasztó teljesen a termelő, de leginkább a közvetítő kereskedő önkényének van kiszolgáltatva, minek folyamán aztán ne csodálkozzék a termelő, ha a fogyasztó is olyan mozgalmat indít meg, mely a tulsigázott termények árai ellen való védekezést jelent s mely mozgalmról az utóbbi időben a napilapok is hőszégesen megemlékeztek.

Arról van ugyanis szó, hogy a főváros, továbbá Arad, Szeged, Győr városok hatóságai, tehát a városok, mint erkölcsi testületek kebelében egy olyan kivihető eszme érlelődött meg, mely egyrészt a fogyasztóközönség érdekét védené meg azáltal, hogy zöldségtermelő telepeket rendeznek be oly célból, hogy a lakosság olcsóbb, a hatóság által megállapított áruhoz fog jutni, másrészt a lakosság szegénysorsu osztálya állandó munkát és kenyeret kereshet.

Nincs kétség az iránt, hogy ez eszme mihamarább testet ölt s az is bizonyos, hogy ez a mozgalom áttérjed más városokra is, mert nincs az országban egy jelentősebb város sem, ahol a bolgár zöldségtermelők ne uralnák a helyzetet kényök-kedvök szerint és mert ezek azok, akik nemcsak a közönséget zsákmányolják silány, értéktelen áruval, hanem még a hivatásos kertészek jövőjét és tekintélyét is aláássák — megérdemlik azt az eljárást, azt a fegyvert, amelyet a fogyasztó közönség képviselője a hatóság ellenök használnak.

A városi konyhakertészeteknek csak az lehet a céljuk és az legyen a rendeltetésük, hogy a mindennapi szükséges főzeléket nagy tömegben, tehát költségesen művelve állítsa elő, mivel ez felel meg a célnak s ez az eljárás igényel kisebb befektetési tőkét. Ilyenformán az amugy is csak csekély adóalapul szolgáló bolgár zöldségtermelők mihamarább kifognak szorulni s így a hivatásos kertészek is jobban boldogulhatnak, mert a kényesebb igényű, különleges zöldségfélék termelése a kezökben marad. Hogy a városok konyhakertészetei mennyi hasznot fognak hajtani, azt előre jósolni nem lehet, de leszögezhetjük azt a tényt, hogy vesztetni semmi esetre sem fognak, mert az bizonyos, hogy a földek így jobban értékesülnek, a lakosság olcsóbban jut a főzelékhez, a munkásnép pedig keresethez és tanul munkát, szorgalmat, mely már magában véve is nagy erkölcsi haszonnak az alapját képezi.

Egy régibb eszme válik valóvá, mely többek között a magyar konyhakertészek megújodását fogja eredményezni; noha bizonyos, hogy még igen sok tennivaló lesz arra nézve, hogy a bolgár uralmat a zöldségtermelés terén a magyar váltsa fel, de kezdetnek, az ügynek a bolgárcsomó megoldásának radikális módja gyanánt nyugodt lélekkel lehet üdvözölni az eszmét. **R. A.**

NYILTTÉR. *)

Nyilvános köszönet.

A feledhetlen emlékü jó férjem, testvérünk, nagybátyánk és nagyapánk

BRKITS GYÖRGY

fazekas mester

elhalálózása alkalmából, aki az uton **Abbázia**-felé **Fiumén** f. évi június hó 23-án szívzélhüvésben, életének 51-ik évében elhunyt, hol másnap az ott lévő temetőn örök nyugalomra helyeztetett, sok oldalról úgy írásbeli, mint szóbeli részvétlkifejezéseket fogadtam. — Mindezen részvétlkifejezéseken ez uton is a legmélyebb köszönetemet nyilvánítom.

Kelt Zomborban, 1909. évi július hó 5.

A család nevében:

Özv. Brkits Draginya,
gyászoló özvegye.

*) E rovat alattiakért nem felel a szerk.

HIRDETÉSEK.

Magánjáró **CSÉPLŐ**
- **GARNITURA** -
legjobb karban azonnal

.. **ELADÓ.** ..

0000 Bővebbet: 0000

3-3
TELTSCH GÁSPÁR,

lát- és műszerésznél,

.. **ZOMBORBAN.** ..

A legolcsóbb sodronykerítés

horgonyzott drótból 30 fillértől feljebb, ugymint vaskeretből; sodronykerítéseket, valamint diszes vaskapukat **HICKER A. BUDAPEST,** készít **IV., Irányi-utca 1. sz. a.**

Kizárólag saját gyártmányu vas- és rézbutor és sodronyágybetét beszerzési forrása.

Rézágyak	35—	frttól.
Gyermekágyak	11—	„
Vaskeretű ágybetét	5 50	„
Fakeretű ágybetét	3 50	„
Összeesukó vaságy	5—	„
Rézkaris	2 50	„
Tábori ágy sodronyval	8—	„
Külön árjegyzék sodronykerítésekről és butorokról kívánatra ingyen.		

8. szám polg. isk. 1909.

Hirdetmény.

Zombor város polgári fiúiskola iskolaszéke közhírré teszi, hogy *folyo évi szeptember hó 1-én* a szerb praeparandiával szemben elfekvő, volt dr. Pavlovits Jenő és jelenleg dr. Alföldy Gedeon örökösének tulajdonát képező lakházban I. és II. osztályu városi polgári fiúiskola fog megnyitni.

Bővebb értesítést dr. Alföldy Árpád iskolaszéki elnök nyujt.

Zombor, 1909. évi július hó 1-én.

3-1 **Dr. Alföldy Árpád,**
180-3-1 elnök.

